

Dział I – Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, zwany dalej Programem, zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, pozwala na realizację zadań własnych gminy, polegających na prowadzeniu działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych (art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi), a także działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii (art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii). Polityka rozwiązywania problemów uzależnień na terenie Gminy Wołów prowadzona jest zgodnie z kierunkami określonymi w niniejszym Programie, stanowiącymi rozwinięcie i kontynuację działań z tego zakresu prowadzonych w latach poprzednich. Program dostosowany jest do specyfiki Gminy Wołów i uwzględnia lokalne możliwości jego realizacji.

Polski model rozwiązywania problemów uzależnień zakłada, iż większość kompetencji i zadań z tego zakresu jest zlokalizowanych na poziomie gminy, która na mocy właściwych ustaw uzyskuje kompetencje do rozwiązywania tego rodzaju problemów. To właśnie gmina ma przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności, aby zapobiegać i minimalizować skutki alkoholizmu i narkomanii. Główne zadania gminy to:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób zagrożonych uzależnieniem,
2. udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy i narkotykowy, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, szkoleniowej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych i rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,

6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Program adresowany jest do mieszkańców Gminy Wołów, ze szczególnym uwzględnieniem osób pijących szkodliwie, zagrożonych uzależnieniem, osób uzależnionych od środków psychoaktywnych, członków ich rodzin oraz osób zajmujących się zawodowo problemami uzależnień. Realizatorem Programu, zgodnie z postanowieniami wynikającymi z zapisu art. 4¹ ust 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii jest Urząd Miejski w Wołowie. Program stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wołów na lata 2008 – 2015, Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 – 2016 oraz Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015. Program będzie realizował profilaktykę uzależnień prowadzoną na trzech poziomach: uniwersalnym, selektywnym oraz wskazującym.

Cele główne Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień dla Gminy Wołów na rok 2014:

1. prowadzenie działań profilaktycznych skierowanych do szerokich kręgów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki szkolnej i rodzinnej,
2. prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej wobec dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia oraz radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy,
3. kreowanie właściwych postaw społecznych poprzez promowanie zdrowego, wolnego od substancji uzależniających stylu życia,
4. udzielanie pomocy i wsparcia młodzieży zagrożonej podejmowaniem zachowań ryzykownych, związanych z używaniem substancji uzależniających,
5. ograniczenie zaburzeń w funkcjonowaniu rodzin dotkniętych problemami uzależnień,
6. podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie ilości przypadków naruszeń prawa ustanowionego w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii,
7. współdziałanie instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadania gminne z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień oraz współwystępującej przemocy domowej,
8. poprawa sytuacji psychospołecznej osób współuzależnionych,

9. zmniejszenie rozmiarów przemocy w rodzinach, w których występują uzależnienia.

Dział II – Diagnoza

Źródłem informacji dotyczących skali problemów dot. używania środków psychoaktywnych na terenie Gminy Wołów jest aktualna diagnoza lokalnych problemów i zagrożeń społecznych z tego zakresu. W celu jej dokonania Korporacja Badawcza Pretendent z Wrocławia w listopadzie i grudniu 2013 r. na zlecenie Urzędu Miejskiego w Wołowie zrealizowała badanie dotyczące określenia skali i przyczyn korzystania z substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Gminy Wołów oraz obecności wśród nich zjawiska przemocy. Diagnozą objęto dorosłych (301 osób), a także dzieci i młodzież ze szkół podstawowych (szóste klasy), gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych (1 500 uczniów). Przeprowadzona diagnoza stanowiła podstawę dla konstrukcji niniejszego Programu.

Dział III – Zasoby

Centrum Profilaktyki Uzależnień przy placu Szkolnym 2 w Wołowie jest siedzibą Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Pełnomocnika Burmistrza ds. realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień. W lokalu tym funkcjonuje biuro Komisji, a także Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, jak i dla osób współuzależnionych oraz członków ich rodzin. W tym miejscu odbywają się posiedzenia GKRPA oraz spotkania osób uzależnionych (grupy AA) i współuzależnionych (grupa AI – Anon). W Punkcie Konsultacyjnym zatrudnieni są wykwalifikowani specjaliści – socjolog, psycholog, pracownik socjalny, terapeuta uzależnień, którzy udzielają pomocy i porad zgłaszającym się do Centrum osobom. Członkowie GKRPA są przeszkoleni w zakresie zadań komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych. W celu intensyfikacji działań mających na celu przeciwdziałaniu zjawisku przemocy domowej, przeszkoleni są przedstawiciele różnych służb z naszego terenu, którzy w swojej pracy zawodowej stykają się z tym problemem (policjanci, kuratorzy sądowi, pedagodzy szkolni, pracownicy socjalni). Wszyscy pedagodzy szkolni oraz znacząca część nauczycieli posiada uprawnienia z zakresu przeprowadzania programów profilaktycznych. W szkołach realizowane są zarówno autorskie, jak i rekomendowane przez PARPA, KBPN oraz ORE programy profilaktyczne. W obszarze realizacji zadań Gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochodzi

do współpracy GKRPA oraz osób pracujących w Centrum Profilaktyki Uzależnień ze szkołami i innymi placówkami oświatowo-wychowawczymi mieszczącymi się na terenie naszej Gminy, jak i współdziałania z MOPS-em, Policją, Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, Sądem, OSiR-em, WOK-iem, sołectwami, organizacjami pozarządowymi.

DZIAŁ IV - Źródła finansowania GPPiRPU

Zgodnie z art. 18² Ustawy o wychowaniu w trzeźwości dochody z opłat uzyskiwanych za wydawane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych gminy mogą przeznaczać wyłącznie na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień mogą być finansowane:

- 1) ze środków własnych gmin,
- 2) z dodatkowych środków pozyskanych przez gminy z pobieranych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych.

W Gminie Wołów finansowanie realizacji zadań określonych w Programie będzie dokonywane w ramach posiadanych środków pozyskanych z pobieranych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych.

Dział V – Działalność organizacyjna

1. W celu zapewnienia prawidłowego realizowania założeń Programu:
 - a) dokonuje się zakupu niezbędnego sprzętu, materiałów i pomocy oraz finansuje powstawanie i funkcjonowanie bazy do prowadzenia profilaktycznych zajęć oświatowych, kulturalnych, sportowych i innych,
 - b) opłaca się koszty wynajmu, eksploatacji i utrzymania pomieszczeń Centrum Profilaktyki Uzależnień (w tym np. energia elektryczna, woda, abonament i rozmowy telefoniczne, dostęp do internetu, ewentualne remonty itp.),
 - c) finansuje się koszty zakupu materiałów biurowych oraz sprzętu biurowego dla potrzeb Punktu Konsultacyjnego w CPU,
 - d) finansuje się koszty wynagrodzeń, delegacji (podróży służbowych) członków GKRPA oraz innych osób uczestniczących w realizacji GPP i RPU,

- e) finansuje się koszty związane z wynagrodzeniem pracowników socjalnych za przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na rzecz GKRPA.
- f) finansuje się udział osób uczestniczących w realizacji GPP i RPU w różnych formach doskonalenia, konferencjach i naradach.

Dział VI – Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Członkom GKRPA przysługuje wynagrodzenie za:
 - a) prace związane z inicjowaniem, opiniowaniem i monitorowaniem realizacji GPP i RPU,
 - b) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
 - c) kontrolę przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie upoważnienia Burmistrza,
 - d) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
 - e) udział w pracach grup roboczych zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Udział w pracach Komisji potwierdza się podpisem na liście obecności.
3. Za prace określone w punkcie 1 ustala się wynagrodzenie w wysokości 300 zł brutto miesięcznie.
4. W przypadku nieobecności na wszystkich posiedzeniach Komisji w danym miesiącu wysokość miesięcznego wynagrodzenia dla poszczególnych członków Komisji jest obliczana na podstawie algorytmu:

$$W = 300(1 - Lnb/Lk)$$

gdzie: W - wysokość wynagrodzenia,

Lnb - liczba nieobecności na posiedzeniach Komisji w danym miesiącu,

Lk - liczba posiedzeń Komisji w danym miesiącu.

5. Na wniosek Przewodniczącego GKRPA Burmistrz zatwierdza wynagrodzenie do wypłaty.

Dział VII - Zadania własne Gminy wynikające z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

§ 1

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami.

1. Podejmowanie działań zmierzających do zmotywowania osób pijących szkodliwie i ryzykownie do zmiany realizowanych szkodliwych wzorców picia.
2. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego w Centrum Profilaktyki Uzależnień .
3. Zatrudnienie specjalistów w CPU.
4. Prowadzenie zajęć dla osób uzależnionych w CPU.
5. Wspomaganie dalszego funkcjonowania w CPU grup AA.
6. Informowanie o możliwościach podjęcia leczenia oraz motywowanie do niego osób uzależnionych i współuzależnionych.
7. Współpraca z placówkami leczenia odwykowego, instytucjami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień, grupami samopomocowymi oraz placówkami podstawowej opieki zdrowotnej.
8. Opłacenie kosztów wydawania opinii przez biegłych powołanych do orzekania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz kosztów opłat sądowych.
9. Zakup oraz dystrybucja materiałów edukacyjno-informacyjnych (książki, broszury, ulotki i in.).

§ 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie.

1. Współpraca z placówkami udzielającymi pomocy dzieciom oraz innym osobom doświadczającym przemocy.
2. Wspieranie działań i programów związanych z opieką psychologiczną i prawną dla rodzin dotkniętych problemem przemocy.
3. Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego w zakresie pomocy rodzinom z problemem alkoholowym, dotkniętym problemem przemocy, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4. Wspieranie działań zmierzających do realizacji programów związanych z zapobieganiem rozwojowi zjawiska przemocy.
5. Wsparcie dalszego funkcjonowania grupy dla osób współzależnionych (AI – Anon).
6. Wspieranie wdrażania procedury „Niebieska Karta” na terenie Gminy.

§ 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Realizacja na terenie szkół oraz innych placówek oświatowo - wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
2. Wspieranie przedsięwzięć i programów profilaktycznych przygotowywanych i wdrażanych przez młodzież, skierowanych do rówieśników.
3. Realizacja środowiskowych programów profilaktycznych, skierowanych do dzieci i młodzieży.
4. Realizacja szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą używającą narkotyków i alkoholu lub wywodzących się z rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy, rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla pedagogów i psychologów.
5. Prowadzenie świetlic środowiskowych opiekuńczo – wychowawczych i zatrudnianie w nich wychowawców.
6. Dożywianie dzieci uczestniczących w zajęciach świetlic środowiskowych.
7. Zapewnienie właściwej bazy lokalowej, niezbędnej do funkcjonowania świetlic środowiskowych.
8. Tworzenie warunków do powstawania alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez organizację różnorodnych profilaktycznych zajęć sportowych, kulturalno - oświatowych i innych.
9. Wsparcie rozwoju różnych form kultury fizycznej oraz innych rodzajów działań mających na celu propagowanie zdrowego, abstynenckiego stylu życia – realizacja programów psychoprofilaktycznych zmieniających zachowania dzieci

- i młodzieży w zakresie akceptowanych społecznie sposobów gospodarowania czasem wolnym.
10. Promocja lokalnych imprez bezalkoholowych, m.in. współorganizowanie koncertów dla młodzieży, festynów, dyskotek, zawodów sportowych jako propagowanie integracji rodzin oraz zabawy bez środków psychoaktywnych, przy wykorzystaniu instytucji takich jak np.: szkoły, Ośrodek Sportu i Rekreacji, Wołowski Ośrodek Kultury, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, Komenda Powiatowa Policji i in.
 11. Realizacja programów pomocy dla młodzieży używającej napojów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych.
 12. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, będących integralną częścią programów profilaktycznych, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży z grup ryzyka.
 13. Kreowanie warunków przyczyniających się do zaspokajania potrzeb, których realizacja przyczyniałaby się do powstrzymanie się od przyjmowania narkotyków i spożywania alkoholu, m.in. poprzez prowadzenie różnorodnych programów sportowych oraz stymulowanie różnego typu lokalnych imprez sportowych i kulturalnych, inicjujących zdrową rywalizację oraz propagujących trzeźwy styl życia. Programy mogą być realizowane w środowisku szkolnym i pozaszkolnym, przy współpracy m.in. z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, Wołowskim Ośrodkiem Kultury, Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, Komendą Powiatową Policji, organizacjami pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi i in.
 14. Prowadzenie działalności informacyjno - edukacyjnej skierowanej do rodzin, w których występują problemy uzależnień (zakup książek, broszur; informacje w gablotach różnych instytucji i in.).
 15. Podejmowanie działań edukacyjnych z obszaru profilaktyki uzależnień skierowanych do rodziców.
 16. Prowadzenie stałego systemu informacji na temat podejmowanych działań i dostępnych form pomocy.
 17. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.
 18. Organizowanie lokalnych kampanii profilaktyczno - edukacyjnych i współudział w kampaniach ogólnopolskich.

19. Tworzenie warunków do prawidłowego funkcjonowania Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii.

§ 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

1. Wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji konkretnych przedsięwzięć z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.
2. Współpraca z Kościołem Katolickim i innymi związkami wyznaniowymi w obszarze realizacji zadań ujętych w Programie.

§ 5

Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym oraz występowanie do sądu w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Monitorowanie przestrzegania przepisów dot. zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych określonych w art. 13¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Monitorowanie przestrzegania przepisów dot. zakazu sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim, nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw określonych w art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.